

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos IX. — Izdan in razposlan dne 19. marcija 1889.

30.

Zakon od 9. marcija 1889,

o pristojbinskih polajšilih za slučaj, kadar se kak novčni dolg preobrne.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Od listin (pisem), s katerimi se gledé novčnega (denarnega) dolga, kakor je že posvedočen z listino, samó visokost obresti ali rok za vračilo premenja ali pa iznos dolga na drugo veljavščino (valuto) preračunja, opraviti je tedaj, kadar je dotični posel bil iz početka potrjen zakoniti pristojbini ter po lestvici II ne prihaja na-nj manjša pristojbina, trdno pristojbino po 50 kr. od vsake pole.

To določilo veljá sosebno tudi o onih listinah, vsled katerih se v znižanje obrestne mere (stope) po §. 1 zakona od 14. junija 1888 (Drž. zak. št. 88), izdajó nižeobrestna zastavna pisma.

Ako se v zgoraj imenovanih listinah povišuje ob enem iznos dolga, zmatrati jih je gledé razlike za listine o novem poslu.

§. 2.

Kadar se pri zavodih, ki imajo dolžnost javno polagati račun, ali pri ustanovinah, cerkvah, zalogih

(fondih), društvih, združbah (korporacijah), duhovnih ali svetnih občinah, stoječih pod javnim upravitvom ali nadzorstvom, vzprejmejo hipotekarni zajmi zaradi tega, da bi se dozdanji hipotekarni dolgovi izpremenili v hipotekarne dolgove z nižjo obrestno mero, naj se od izbrisnih in dolžnih listin, ki jih je izdati o tem povodu, kadar po lestvici II ne prihaja na-nje nižja pristojbina, pobira samó trdna pristojbina po 50 kr. od vsake pole a za knjižni vpis naj se ne jemlje nobena pristojbina, ako se

1. vidi iz dolžne listine, da se obrestna mera stalno znižuje ter ta znižba iznaša najmanj $\frac{1}{4}$ odstotka. Občasne (perijodne) dajatve (upravne prispevke i. dr. t.), ki se pogajajo poleg obresti, računati je k obrestim; ako

2. rok za odplačilo zajma, ne krateč odpovednih pridrzkov, propisanih s pravili hranilnic in zavodov, novce na hipoteko v zajem dajočih, ni ustanovljen na manj nego šest let; ako se

3. zastavna pravica ne razteza na druge hipoteke; ako

4. ide iz dolžne ali izbrisne listine na dan, da se je novi zajem uporabil na odplačilo starejše iskovine (terjavščine).

§. 3.

Ugodnosti §. 2, kadar se zmislooma snidejo ondudkaj pod 1 do 3 navedeni uveti, uporabljajo se zmislu primerno tudi na obstoječe hipotekarne dolgove, če se v njih zgodi premena (konverzija) po odstopu kaki v §. 2 imenovanih jurističnih oseb.

§. 4.

Kadar je iznos premeniti se imajočega dolga, ki ga je po izbrisnem izrecilu izbrisati, višji od novega zajma, ali če novi zajem preseza dolg, ki ga je premeniti, treba je k prvi poli izbrisne ali dolžne listine, poleg trdne pristojbine po 50 kr., ukazane v §. 2, opraviti pristojbino od večje vrednosti po lestvici II.

Za vpis novega zajma je od večje vrednosti, kadar skupni iznos zajma preseza 100 gl., opraviti pristojbino, ukazano v tarifni številki $\frac{104 \text{ sl.}}{45 \text{ n.}}$ B, a) zakona od 13. decembra 1862 (Drž. zak. št. 89).

§. 5.

Sè zmenki, s katerimi se gledé posla po §§^{ih} 2 in 3 pogodovanega obrestna mera povišuje ali čas zajma na dobo izpod šestih let znižuje, zaigravajo se ugodnosti §§^{ov} 2 in 3.

Stranke, ki sklenejo takšen kolku po občnih propisih pristojbinskih zakonov podvržen zmenek, dolžne so nerazdelno, neposrednje opraviti lestvične in vpisne pristojbine, odpuščene po §§^{ih} 2 in 3.

Te stranke so dolžne finančnemu oblastvu, ki je pristojno za odmero teh pristojbin, v osmih dnevih po sklenenem zmenku naznaniti premenjene uвете zajmavnega posla.

Kadar se ta dolžnost naznanila ne izpolni, treba je — ne upotujoč kazenskega postopka — poterjati nerazdelno od osob, ki so dolžne plačati pristojbino, na podlogi najdenja prestopka poistinjajočega, namreč lestvične pristojbine v trojnem, a vpisnino v dvojnem iznosu.

§. 6.

Pod dolgovi (novčnimi dolgovi, hipotekarnimi dolgovi) v zmislu zgornjih paragrafov razumevati je také iz zajma, kakor tudi iz upanih kupščinskih ostankov, dedinskih delitev in volil (legatov) izvirajoče dolgove.

§. 7.

Ako kdo ugodnosti po §§^{ih} 2 in 3 zvičajno zadobode kaj neresničnega trdeč v dolžnih, izbrisnih

in odstopnih listinah in izkazih, ali z navideznimi posli, šteje se to za težek dohodarstveni prestopak, ki ga je kazniti po določilih §^a 85 zakona od 9. februarja 1850 (Drž. zak. št. 50).

§. 8.

V §. 2 omenjene juristične osebe ali pa dolžniki dolžni so — prilagaje potrebna izkazila — za ugodnosti §§^{ov} 2 in 3 najdalje v tridesetih dnevih po izdatbi dolžnih ali odstopnih listin, a če so te listine bile izdane po 31. dne decembra 1888 in pred razglasenjem zakona, zadnji čas v tridesetih dnevih po razglasenju zakona prositi pri ravnaajočem finančnem oblastvu neposrednje ali po davkovnem uradu.

V slučajih §^a 2 zavisna je dodelitev pristojbinske ugodnosti od izkaza, da je premenjeni dolg izbrisan.

§. 9.

Izpiski iz javnih knjig in prepisi listin, ki se donajajo zarad dosege ugodnosti, uvetno so pristojbin prosti v imenovani namen.

Na vloge in utečaje (rekurse) v enakšen namen vpodane uporabljajo se določila t. št. $\frac{103 \text{ sl.}}{44 \text{ n.}}$ q) zakona od 13. decembra 1862 (Drž. zak. št. 89).

§. 10.

Moč tega zakona začjenja se v oziru na §. 7 z dnem razglasenja, a gledé ostalih paragrafov 1. dan januarja 1889 ter traja gledé §§^{ov} 2 in 3 do konca leta 1893.

§. 11.

Zvršiti zakon nalaga se Mojemu ministru za finance.

V Budim-Pešti, dne 9. marcija 1889.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.

31.

Ukaz ministrov za pravosodje in finance od 17. marcija 1889.

V izvršitev zakona od 9. marcija 1889 o pristojbinskih olajšilih za slučaj, kadar se kak novčni dolg preobrne, ukazuje se naslednje:

§. 1.

Kadar se kak novčni dolg (§. 6 zakona od 9. marcija 1889) pretvori na drugo veljavščino, uporabljajo se ugodnosti §^a 1, prvi odstavek, in §§^{ov} 2 in 3 zakona od 9. marcija 1889 samo glede onega iznosa vrednosti, ki po preračunu iznosa novčnega dolga prihaja na avstrijsko veljavščino (§. 1 cesarskega ukaza od 8. julija 1858, Drž. zak. št. 102).

§. 2.

Juristične osebe omenjene v §. 2 zakona od 9. marcija 1889, ki imajo svoj sedež v deželah ogerske krone, izenačene so domačim (tozemskim) jurističnim osobam po meri ukaza od 2. oktobra 1868 (Drž. zak. št. 135) in zakona od 26. marcija 1869 (Drž. zak. št. 36).

§. 3.

Ugodnosti §§^{ov} 2 in 3 zakona od 9. marcija 1889 uporabljajo se na vnanje (inozemске) zavode, dolžne javno polagati račun, ako jim je pripuščeno vršiti poslove po tozemstvu.

§. 4.

Novčni dolgovi, za katere se je zastavna pravica na nepremičnini pridobila v zastavnem opisu, ker javnih knjig ni, naj se štejejo za enake hipotekarnim dolgovom.

§. 5.

Ugodnosti §§^{ov} 2 in 3 zakona od 9. marcija 1889, smejo se po št. 2 v misel vzetega §^a 2 dodeliti samo tedaj, kadar se iz vsebine dolžne ali odstopne listine, izdane o preobratnem poslu, vidi, da ima posel najmanj šest let trajati.

Pridrčki, ki se poleg tega stanovitega v zakonu zahtevanega vračilnega roka dogovoré glede na dopetje dolga v slučaji, ako bi se pogodba ne izpolnila, ali pridrčki glede odpovedi, ki se poleg stano-

vitega vračilnega roka v preobratnih poslovih hranilnic in zavodov novce na hipoteko v zajem dajočih, med katere spadajo tudi kumulativne sirotinske blagajnice, izgovoré po meri propisov in pravil veljajočih za te blagajnice in zavode, niso na poti dodeljenju pristojbinskih ugodnosti §§^{ov} 2 in 3 zakona od 9. marcija 1889.

§. 6.

Ako iznos položnine izgovorjene pri preobratnem poslu v zavarovanje stranskih (pritičnih) pristojbin, preseza iznos položnine pogojene za stranske pristojbine izvirnega posla, treba je od tega, kar pristojbine več iznašajo, opraviti pristojbine po občnih propisih pristojbinskih zakonov.

§. 7.

Prošnje, s katerimi se na podlogi zakona od 9. marcija 1889 o povodu preobrata hipotekarnih dolgov v takšne dolgove z nižjo obrestno mero zahteva odpust lestvičnih pristojbin, kar jih prihaja na dotične listine, in pa vpisnine, treba je zadnji čas v 30 dnevih po izdatbi dolžne ali odstopne listine, a če so se te listine izdale pred 31. dnem decembra 1888 in pred razglasenjem zgoraj omenjenega zakona, zadnji čas v 30 dnevih po razglasenji zakona, praviloma predlagaje rečene listine v izvirniku ali overovljenem prepisu, in druga potrebna pospešila — vpodati ravnajočemu finančnemu oblastvu I. stopinje (finančno-okrajnemu ravnateljstvu, uradu za odmero pristojbin) neposrednje ali po davkovnem uradu onega okraja, v katerem je v hipoteko dana nepremičnina, ali pri vkupnih (simultanskih) hipotekah po davkovnem uradu onega okraja, v katerem biva glavni vložek.

§. 8.

Pri premenah (konverzijah), ki ne presezajo 2000 gl. brez pritičnih pristojbin, moči je v §. 7 omenjene prošnje tudi ustno oddati ter je te prošnje vzprijeti na zapisnik.

Pri takih premenah do 2000 gl. naj se praviloma uradno poizvé, so li izpolnjeni zakoniti uveti za pristojbinske ugodnosti.

§. 9.

Ako kdo prosi za knjižno izvedenje premene dolga ter z overovljenim napisom (rubriko) ali z uradnim potrdilom pristavljenim izvorni listini izkaže, da je prošnja za pristojbinske ugodnosti že vpložena pri finančnem oblastvu, naj sodišča, odnosno dalmatinski hipotekarni uradi samo tedaj in

v toliko sprožijo pomislek zaradi nedostatka kolkov, če se ni delalo po propisu o plačilu trdne pristojbine po 50 krajcarjev od vsake pole dotične listine, ki stoji v §§^{ih} 2 in 3 zakona od 9. marcija 1889.

§. 10.

Razloka o prošenih pristojbinskih ugodnostih pristoji na prvi stopinji finančno-okrajnim ravnateljstvom in uradom pristojbine odmerjajočim.

§. 11.

Ako se v slučajih §^a 2 zakona od 9. marcija 1889 ob enem s prošnjo za pristojbinske ugodnosti ne izkaže izbris premenjenega dolga, naj se te ugodnosti dovolijo samó pod uvetom, da se ta izkaz doneše v primernem roku, ki ga ravnajoče finančno oblastvo I. stopinje določi.

Ta rok sme finančno deželno oblastvo podaljšati.

Ako se izbris ne izkaže v dovoljenem ali podaljšanem roku, treba je dovoljenje pristojbinskih ugodnosti oporeči ter zakonito pristojbino propisati.

§. 12.

Kdor meni, da mu se je z razloko prvostopinjsko storila krivica, sme se poprijeti utečaja (rekursa) na finančno deželno oblastvo, držeč se propisov zakona od 19. marcija 1876 (Drž. zak. št. 28).

Finančno deželno oblastvo, kadar najde, da je utečaj po vsem ali po nekoliko osnovan, naj razloča na drugi stopinji, a če meni, da utečaj nima podloge, naj se obrne zaradi razloke na finančno ministertvo.

§. 13.

Rešilo finančnega oblastva, s katerim se deljujejo pristojbinske ugodnosti v zmislu zakona od 9. marcija 1889, zabeležiti je na prvi poli dotičnih listin.

§. 14.

Za zemljeknjižne prošnje in druge sodne vloge, ki se o povodu premene hipotekarnih dolgov vpodajó, opravljati je kolkovino po občnih propisih.

Dunajewski s. r.

Schönborn s. r.